

Diversitat cultural i límits institucionals

Publicat per [Interacció](#) [1] el 27/11/2024 - 15:56 | Última modificació: 13/04/2026 - 11:02

La diversitat cultural és avui una evidència social. El que no és evident és la seva presència real en les institucions culturals. Aquest informe del CoNCA parteix d'aquesta fractura: una societat cada cop més diversa i uns equipaments que no han incorporat aquesta pluralitat amb la mateixa intensitat. La qüestió ja no és si la diversitat existeix, sinó com es tradueix —o no— en les polítiques, les pràctiques i els relats institucionals.

L'informe *El tractament de la diversitat cultural a les institucions culturals catalanes* ofereix una diagnosi extensa sobre la manera com els equipaments i les institucions culturals incorporen —o deixen fora— la diversitat cultural. El punt de partida és contundent: l'increment de la diversitat d'orígens i expressions culturals a la societat catalana no s'ha traslladat de manera significativa a les institucions culturals.

Aquesta constatació obliga a desplaçar el focus. El debat sobre la diversitat no es pot limitar a l'accés als equipaments, sinó que ha d'incloure la participació activa en la creació, la producció i la difusió cultural, així com la diversitat dels continguts que s'hi presenten. L'informe amplia així el marc: no es tracta només de qui entra, sinó de qui produeix, qui decideix i què es fa visible.

El document estructura l'anàlisi en cinc àmbits clau. En primer lloc, els marcs institucionals i les polítiques públiques, on es detecta una presència encara limitada de la diversitat en els objectius i en la governança. En segon lloc, les estructures internes, especialment pel que fa a la composició dels equips i les competències professionals, on la manca de diversitat és especialment evident. En tercer lloc, els processos de creació, programació i exhibició, on persisteixen relats i criteris que tendeixen a reproduir visions dominants de la cultura. En quart lloc, la relació amb els públics, on es constata que una part de la població no se sent interpel·lada per l'oferta institucional. Finalment, l'àmbit de les dades, on la manca d'informació sistemàtica dificulta qualsevol avaluació rigorosa.

Un dels elements més rellevants és la lectura ecosistèmica que proposa l'informe. La capacitat dels equipaments

per incorporar la diversitat no depèn només de la seva voluntat interna, sinó també de factors estructurals: desigualtats socioeconòmiques, marcs normatius, circuits de producció cultural o dinàmiques de legitimitat. Aquesta mirada evita simplificacions i situa el problema en un nivell més profund.

El document també posa en evidència una tensió de fons. La cultura institucional continua operant amb marcs conceptuals que no sempre reflecteixen la complexitat actual de la societat. Conceptes com diversitat, interculturalitat o inclusió es fan servir sovint de manera imprecisa, sense traduir-se en canvis efectius en les pràctiques.

Les dades contextuais reforcen aquesta lectura. L'any 2022, el 16,32% de la població resident a Catalunya tenia nacionalitat estrangera, amb una distribució territorial desigual i una diversitat d'orígens molt significativa. Aquesta realitat contrasta amb una oferta cultural que, en molts casos, continua responent a referents més homogenis.

L'informe conclou amb un conjunt de recomanacions orientades a les administracions públiques i als equipaments culturals. Aquestes apunten cap a una transformació que afecta múltiples dimensions: definició d'objectius, revisió de pràctiques, diversificació d'equips, millora en la recollida de dades i incorporació de noves veus en la producció cultural.

El que emergeix del conjunt no és només una diagnosi sectorial, sinó una qüestió de legitimitat. Si les institucions culturals no incorporen la diversitat real de la societat, corren el risc de perdre capacitat d'interpel·lació i sentit públic. La diversitat no és un afegit, és una condició per a la rellevància de la política cultural avui.

Baltà Portolès, Jordi; Bobes González, Joaquina i Mestres, Àngel. *El tractament de la diversitat cultural a les institucions culturals catalanes*. Barcelona: Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, 2024.

<<http://hdl.handle.net/20.500.12368/33846> [2]>

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: diversitat cultural

Etiquetes: inclusió cultural

Etiquetes: desigualtats culturals

Etiquetes: governança cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2023/11/conca-informe-cultura-diversitat>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://hdl.handle.net/20.500.12368/33846>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9619>